

SCHERZANDO

REVISTA CATALANA MUSICAL

ANY XVIII. GIRONA, X MAIG M.CM.XXVII. NVM. CXCVIII

L E S S A R D A N E S
E L S F O M E N T S

S EMBLAVA propiament que la constitució d'aquestes agrupacions protectores de la sardana havien de portar a la nostra dansa una depuració digna d'ésser lloada, tant en la manera de ballar-la com en la selecció de la seva musicalitat.

S'ha parlat i es ve parlant molt de la sardana amb un tó d'ex-càtedra i amb una autoritat tant inviolables que sols poden elogiar o censurar els que maquinalment la ballen i no menys maquinalment la reparteixen.

No és la nostra dansa una vulgaritat més que forma part del folk-lorisme català. No és un nombre per a completar el programa de festa major, ni un mal intencionat reclam per l'apropament maliciós dels jovincels. Sinó una alta manifestació de l'esperit que, amarat de tendra i suggestiva idealitat, es transfigura en la més bella i sentida composició plàstica i melòdica alhora.

Fins avui no hem vist encara l'eficàcia dels Foments en la dignificació de la sardana. Molt al contrari, sabem verídicament que hi ha hagut cobles que han sigut obligades a executar les sardanes més *saltadores* de llur repertori, d'un caire descaradament vulgar, perdent aixís l'austeritat i noblesa que sols és patrimoni de les serioses versions coreogràfiques. En moltes ocasions els mateixos músics fent honor al seu bon gust i sens que els organitzadors de les ballades n'haguessin esment, han intercalat alguna que altre sardana selecta, rebent en premi la més oberta disconformitat.

Quasi podem dir que venim seguint l'actuació de tots els Foments que coneixem. Hem repassat una per una, o gran part de les composicions musicals que es desgranen en les audicions sardanístiques patrocinades pels Foments, i per cada una d'elles que es mereix l'admiració, n'hi ha vint, cent rebutjables per insubstancials, mancades de color i fins d'un ordre temàtic descaradament sensual i exòtic, que desdiu del caràcter assenyat de la nostra música.

Què entenen els que componen els Foments per sardanes nobles? Les que porten una signatura que'l poble ha enlairat inconscientment? Les que uns quants aficionats han batejat amb el nom de bones? No volem pas personalitzar perquè entenem que tothom és digne de respecte, però no d'admiració. Si dels grans músics en surten petites i esmortuïdes produccions; què poden donar les mediocritats?

Fitem l'esguard en la manera que's ballen avui les sardanes. A l'Empordà mateix, breçol de la noble dansa, mai s'havia ballat tan esbojarradament com ara, excepte d'uns quants empordanesos, sens mixtificació de cap mena i allunyats de tota influència fomentista, que en agafar-se les mans per a fer i desfer la sardana, es transfusionen la més viva i sincera adhesió que per ella senten.

No n'hi ha prou de dir-se sardanista ni protector de la dansa empordanesa per a actuar d'orientador fent tocar desmesuradament sardanes i organitzant ballades i més ballades. Cal sapiguer-ne extreure l'essència. Tenir la cultura i la voluntat necessària per a esbrinar-ne el seu origen, la seva enlairada significació, el seu dolç llenguatge.

La sardana vol ésser construïda sota un cel blau i diàfan, embolcallada pel perfum camperol de la plana fèrtil i besada pel sol aurífic de la llibertat. Mai sota un cel gris d'un to rogenc com sang impura, entre un marc abigarrat de descomunals edificis, fent sa sensibilitat de dansa única, la barroera i estúpida estridència urbana.

Tant com els Foments no sentin per la sardana l'amor i el respecte dels quals és mereixedora i no vulguin depurar-la a la màxima perfecció, tot ço que guanyarà en divulgació i en nombre, perderà en qualitat, quedant aquestes associacions en una actitud negativa, que és el cas més deplorable.

J O S E P M A S S A N A S

SUBSCRIPCIÓ PRO-MONUMENT JULI GARRETA

SCHERZANDO que des de la seva fundació anà festejant amb viva satisfacció i seguint amatentment el camí ascendent vers la glòria assolida per Juli Garreta, descobrint des de llurs primeres obres mestres a l'home bo de cor, sà d'esperit, noble d'idees, no podent-se mostrar sord a la crida feta als quatre vents pels organitzadors de l'homenatge perennal a la seva memòria, s'honora obrint una llista entre els lectors i amics, per tal de contribuir a la construcció del monument projectat, no dubtant que espontàniament aportaran el seu òbol tots els qui amen i veneren l'obra del mestre enyorat.

Primera llista de SCHERZANDO

	<u>Pessetes</u>
Tomàs Sobrequés	5
Dolors Vidal de Sobrequés	2
Jaume Sobrequés Vidal	1
Elvira Sobrequés Vidal	1
Joana Vidal	1
Josep Saló.	5
Josep M. ^a Jaumeandreu	5
Rafel Forgas	2
Manel Llach	2
Josep M. ^a Dalmau Casademont	5
Teatre Albèniz	5
Enric Oliva	1
Josep Massanas.	2
Josep Tharrats	1'15
Josep Grahit	3
Reverent Joan Perramon	3
Josep Serra	3
Ramon Riera	5
Francesc Casellas	5
Paco Püntonet	5
Pere Mitjà.	5
Josep de Batlle	5
TOTAL.	<u>72'15</u>

L A S A R D A N A

ORDRE, cadença, harmonia del gest, realització corporal de la melodia de l'ànima commoguda, idealització dels moviments del cos, espiritualització de la part formal de l'ésser humà, això és el que deu ésser la dansa digna de l'*home*.

Els balls que avui dia són universals, que viuen en la societat alta i baixa de tots els països qualificats de civilitzats, en son origen eren regionals, indígenes, expressió mímica de la característica d'una raça. A l'universalitzar-se s'han afemellat i descolorit, han perdut la sana sinceritat primitiva.

A la sardana, la dansa noble per excel·lència, ¿li tocarà algú dia estendre's universalment? Es una sort que no li desitgem. Ella ha d'ésser nostra i de ningú més. Ella, la digna, ens la farien indigna.

Hem de voler-la ben nostra per a fer la guerra a la dansa barroera i sensual, per a conservar la sanitat del nostre jovent i l'alegria de nostres vellets.

Ella ha d'ésser l'àngel de la guarda de les alegries de nostres festes i esbarjos populars; al deixar-la a tothom, ens la tornarien dissipada de la seva fortalesa, marcida sa franca alegria, emmolida sa melangia dolça.

Pels nostres músics, quina forma més característica, flexible i hermosa per a emmotllar llurs inspiracions! Ella ha de tenir una influència preeminent en l'actual i tendre floreixement de la música catalana. Dintre el moviment general d'aquesta dansa, quina varietat de ritmes despertadors de noves energies creadores que fermenten el llevat que posseïm de les races progenitores de nostra raça, un no sé què de primitiu i fort que ens refà del decadentisme modern! Quina gamma més variada de sentiments permet la forma-sardana! Escolteu una sardana d'En Pep Ventura, d'aquest primitiu músic, però gran poeta de la melodia: els curts, la primera part de la dansa, ens donaran l'ambient de lloc i hora, ens faran la presentació de l'assumpte; en els llargs sentireu el cant individual, el cant del poeta, l'escollit que plora o riu amorosament; després, com a última frase, ve el cant col·lectiu, la resposta del chor, la tornada de la cançó, el clam de la multitud, ampla ressonança del cant del poeta.

Músics catalans, novells cantaires de l'esplèndid renaixement nostre, feu de la sar-

dana una forma predilecta de vostra inspiració; així, en aquell vas se farà rància com vi novell en bota vella, i agafarà regust i sentor de la terra nostra i serà guardada de l'agror del decadentisme modern.

L L U Í S M I L L E T

EL CENTENARI DE BEETHOVEN A VIENA

HEU'S aquí els actes realitzats amb motiu del centenari del autor de Fidelio: Dia 26 de març. A les onze del matí, inauguració de les festes a la gran sala «Musikverein» amb assistència de les personalitats de totes les nacions que hi han concorregut així com d'un públic selecte i nombrosíssim. Ha presidit la festa el musicògraf Guido Adler, el canceller Seippel i el ministre d'Instrucció pública. Dirigí el concert amb un gran èxit el mestre Weingartner.—A la tarda s'inaugurà l'Exposició Beethoven i de la seva època, de faisó brillantíssima. A la nit al teatre de la Opera es representà *Don Juan*, ballet de Gluck, i *Ruines d'Atenes*, segons Hofmansthal i Strauss.

Dia 27. — Al matí, a dos quarts de deu, els congressistes han anat al cementiri Central on jauen les despulles del gran Mestre per tal de visitar la seva tomba. Al migdia s'ha executat la *Missa Solemnis* del mestre immortal al «Konzerthaus» amb una enorme concurrència. Al vespre, a l'Opera es va donar *Egmond*, éssent dirigida la part musical per Weingartner.

Dia 28. — Inauguració a l'Universitat del Congrés Internacional de la Historia de la Música. L'acte ha estat d'una solemnitat inusitada, i d'una cabdal importància, car a les diverses seccions hi ha presentades més de cent comunicacions de representants d'entitats i músics de tots països. Han parlat Romain Rolland, de França; Dent, d'Anglaterra; Cesari, d'Itàlia; Albert, d'Alemanya; Mossèn Higiní Anglès, de Catalunya, que porta la representació de la Biblioteca de Catalunya. Mossèn Anglès ha llegit la seva notable i ben documentada comunicació a la secció d'Història del Congrés, i ha parlat de la «Polifonia anterior al segle quinzè». Mossèn Anglès ha llegit l'estudi en llengua alemanya i a més de l'èxit unànim obtingut ha merescut la felicitació entusiasta del president de la secció a la qual Mossèn Anglès ha llegit el seu

estudi. Hom ha remarcat que Mossèn Anglès ha aportat nombroses dades ben noves i desconegudes, per tant, fins ara, dels estudiosos d'arreu aquí reunits.

Dia 29. — Continuen les sessions del congrés de música, llegint-se comunicacions de gran importància. La visita oficial al Museu d'Instrumentes notabilíssims, omple d'admiració els visitants pels raríssims instruments que conté.

El mestre Pau Casals obté un èxit esclatant en el concert de música de càmara a l'Acadèmia de Ciències. Continuen les sessions d'òperes històriques amb gran èxit.

Dia 30. — Vint-i-cinc catalans, entre els quals Pau Casals, Mossèn Anglès i Francesc Pujol, anaren a portar una bella corona al monument de Beethoven, en nom de Barcelona. El mestre Lamote de Grignon era el representant oficial de Barcelona. L'acte ha estat emocionant. Casals ofrenà també corones en nom propi i en nom de l'Orquestra Casals, de Barcelona.

El mateix dia, al Congrés Internacional d'Història de la Música i a les seccions dedicades a l'estètica i al folk-lore metodològic, el mestre Francesc Pujol ha llegit la comunicació del mestre Lluís Millet sobre «La cançó popular i l'art coral a Catalunya». Després, el mestre Pujol ha llegit el seu propi treball parlant de «L'Obra del Cançoner Popular de Catalunya». Ambdues composicions han estat escoltades amb interès vivíssim i acollides amb ben paleses manifestacions de simpatia. El mestre Pujol ha estat molt felicitat. Ha estat també elogiat l'elegant i saborós opuscle que el mestre Pujol ofrenà a tots els congressistes, per tal d'il·lustrar la seva comunicació entorn de «L'Obra del Cançoner Popular de Catalunya». Ultra un bell estudi d'En Pujol, hi ha en el dit opuscle un enfilall de cançons nostrades, ben escollides.

Dia 31. — Amb gran solemnitat s'ha celebrat la clausura de les festes commemoratives del centenari. L'acte més sobressortint ha estat avui la funció de gala celebrada al Teatre de la Gran Opera amb assistència de les autoritats representants oficials de les nacions estrangeres i tots els congressistes. S'ha representat *Fidelio*, del gran mestre, i l'execució ha estat magistral i plena d'entusiasme.

N O T I C I A R I I

A V Í S D ' A D M I N I S T R A C I Ó

Amb el present número, posem al cobrament els rebuts de SCHERZANDO corresponents a l'actual semestre, de Gener a Juny, als subscriptors de la província de Girona; i de tota l'anyada, de Gener a Desembre, als de Barcelona, Tarragona i Lleida, degut a les dificultats i despeses que ocasionen rebuts de quantitats petites com resultava cobrant per semestres. Preguem en prenguin bona nota, a l'objecte d'evitar retorns de rebuts que dificulten la marxa normal de la comptabilitat.

§ L'Ateneu de Girona, la nostre primera entitat cultural, organitzà amb motiu de la commemoració del centenari de Beethoven, una selecta vetllada, a la qual hi cooperaren els mestres de violí i piano Josep Saló, F.^{co} Civil i Jaume Roca, respectivament, amb un programa compost de les «Sonates» op. 24 i op. 10. No cal dir lo molt interessant que resultà el concert, tenint en compte la vàlua dels executants, car el mateix En Saló i En Civil amb la «Sonata» en *Fa* per a violí i piano, que En Roca amb la «Sonata» n.º 3, posaren de manifest llurs admirables condicions, i sobre tot una vera devoció per l'autor de les obres interpretades. El públic molt nombrós, premià amb una justa ovació la tasca dels intèrpretes. Unes pàgines biogràfiques de Romain Rolland foren llegides pel culte president del Ateneu, En Carles Rahola, el que contribuí eficaçment a donar la màxima importància a la vetllada selecta.

§ La orquestra «L'Art Gironí» ha confiat la direcció de la mateixa al violinista Narcís Cla, músic ben conceptuat per haver ocupat sempre llocs distingits en les primeres entitats de Catalunya i de l'estranger.

§ El «Trio de Barcelona», meritíssima i antiga agrupació de música da camera que integran els notabilíssims concertistes Ricard Vives, Marian Perelló i J. Pera Marés, han conseguit dos memorables triomfs en els concerts que per a commemorar el centenari de Beethoven li confiaren les Associacions musicals de Sabadell i Olot, les quals tingueren lloc a les esmentades poblacions els dies 22 i 26 del mes passat.

§ El «Casino Gerundense», entitat dirigida per una Junta amant de la cultura, i sots la presidència d'En Lluís de Llobet, s'proposa organitzar una sèrie de ac-

tes, com son concerts i conferències, que responguin a un alt sentit artístic. Al objecte de que els concertistes de piano puguin desenrotllar llur tasca amb el major lluïment, la Junta de nostre primera entitat ha adquirit un magnífic piano, marca «Cussó Sfha», que per la seva igualtat en la pulsació, potència i delicadesa en el sonido, ha motivat la admiració de totes les persones intel·ligents i de tots els bons aficionats. Sembla que un dels primers concerts a celebrar-se, anirà a càrrec del talentós concertista En Alexandre Ribó, un dels més prestigiosos pianistes espanyols. No cal dir quant celebrarem tinga aquest propòsit una propera realització, i confiadament esperem que el president d'aquella entitat, En Lluís de Llobet, continuarà posant al servei d'aquesta obra tot aquell entusiasme e intel·ligència que tant admirablement ha donat proves en la reforma feliçment efectuada, i farà que el «Casino Gerundense» no solament reuneixi totes aquelles expansions en el terreny de comoditats, sinó que també en l'ordre espiritual, cosa tan essencial en aquella entitat seriosament organitzada, a l'ensem que tan admirablement orientada per homes cultes i abnegats.

§ La ciutat de Terrassa celebrarà durant el present mes de Maig una sèrie interessantíssima de festes musicals, algunes de les quals revestiran el caràcter de grandiosos esdeveniments. Dues circumstàncies s'ajunten a donar a aquestes sessions vivíssim interès: la commemoració de les noces d'argent de l'Escola Coral i la celebració del segon concert del tercer cicle de «Concerts Blaus», la qual sessió ha estat confiada al prestigiós «Trio de Barcelona».

C I R C U L A R S R E B U D E S

De la cobla-orquestra «La Principal», de Terrassa, de la qual en forma part el professor de tenora En Francesc Planas.

§ De la «Antiga Principal», de La Bisbal», representada pel mestre En Magne Bosch.

§ De «La Principal Olotina», fundada l'any 1898 e integrada per professors de vàlua.

§ De la orquestra «Torrents», de Barcelona; entitat composta per professors del Gran Teatre del Liceu. Director: Jaume Torrents.

IMPREMTA

DALMAU CARLES, PLA. S. A.

GIRONA